

נהמרת יצחק

בסייעתא דשמיא | צו - פורים תשפ"ב | גליין מס' 135

פרפראות

זאת תורת העלה הוא העלה, (ו' ב').

עיינ בעל הטורים, וזה לשונו, **זאת תורת העלה הוא העלה**, לומר כל העוסק בתורת עולה כאלו הקריב עולה, הקרבנות נקראים **אשה** והתורה <<<

זאת תורת העלה וגו'.

בפרשת זו מתבארת תורת העולה, אכן צריך ביאור מה היא **תורת העלה** השנויה כאן, דהנה בפרשה מתבארים כמה וכמה דינים בפרשה זו, חדא בא ללמד על זמן הקטר חלבים ואברים שזמנו כל הלילה, ועוד בא ללמד על הפסולים, אלו שאם עלו לא ירדו, ואלו שאם עלו ירדו, וכן מתבאר בפרשה דיני תרומת הדשן, ודיני הוצאת הדשן, והאם צריכים בגדי כהונה ואיזה, וכן בא ללמד שיש דין שצריך כמה מערכות אש על המזבח, וכן איסור כיבוי אש המערכה וכו', ואין הכי נמי שכולם שייכים לתורת העולה, אבל מכל מקום צריך לבאר מהי עיקר הך פרשה של **תורת העלה**.

והנה נראה שפליגי בזה רבוותא.

א

כתיב **ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים והוציא את הדשן**, וזה לשון רש"י, **ופשט את בגדיו**, אין זו חובה, אלא דרך ארץ שלא ילכלך בהוצאת הדשן בגדים שהוא משמש בהן תמיד, בגדים שבשל בהן קדרה לרבו אל ימזוג בהן כוס לרבו, לכך **ולבש בגדים אחרים**, פחותין מהן, ע"כ.

ומבואר שרש"י מפרש הך קרא של **ופשט את בגדיו** שקאי על הוצאת הדשן, שכשמוצאים הדשן צריך בגדים אחרים, אבל לא על הרמת הדשן.

אכן עיין ברמב"ם הלכות תמידין ומוספין (פרק ב' הלכה י'), שכתב וזה לשונו, ובגדי כהונה שתורם בהן הדשן יהיו פחותין מן הבגדים שמשמש בהם בשאר עבודות שנאמר **ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים והרים את הדשן**, אינו אומר **אחרים** שיהיו בגדי חול אלא שיהיו פחותין מן הראשונים, לפי שאינו דרך ארץ שימזוג כוס לרבו בבגדים שבשל בהם קדרה לרבו, ע"כ.

ומבואר דסבירא ליה שדין **בגדים אחרים** קאי על תרומת הדשן עצמו, וכן כתב **ולבש בגדים אחרים והרים את הדשן**, אף על גב דבקרא כתיב **והוציא**, הרמב"ם מפרש שמה שכתוב כאן **ולבש בגדים אחרים** קאי אלעיל מיניה, על מה שכתוב בפסוק לפני זה **והרים את הדשן וגו' ופשט את בגדיו**, ולא על מה שכתוב אחריו, עיין בנושאי כלים שם.

והנה מפשטות לשונו של הרמב"ם, בהמשך דבריו שם, משמע שדין הוצאת הדשן הינה כתרומת הדשן, לגבי זה שצריך בגדים פחותים (ולא שיצטרך בגדים פחותים יותר להוצאת הדשן), ובפרט לפי מה שפירש הרמב"ם הך קרא דכתיב **ושמו אצל המזבח**, על הוצאת הדשן, אף על גב דכתיב גבי תרומת הדשן, עיין שם (הלכה ט"ז), וזה לשונו, ואף על פי שאין הוצאתו לחוץ עבודה, וכו' ולא

יפורנו שם שנאמר **ושמו**, שיניחנו בנחת, ע"כ, (עיין בהשגות הראב"ד שם), ומבואר שהוצאת הדשן דינה כתרומת הדשן, ושניהם שווים, ואם כן יש לומר שהוא הדין לגבי בגדים פחותים שניהם שווים.

והסברא נותנת, דמבואר שישנם שני סוגי עבודות, עבודה שדומה 'לבישול קדירה', ועבודה שהיא 'כמוזג כוס לרבו', וכל עבודה ועבודה יכנס באחד משני סוגי עבודות אלו, או שזה הכנה כבישול, או שזה כמוזג שמשרת המלך למעשה, ואם כן הרמת הדשן והוצאת הדשן שניהם שווים לדעת הרמב"ם, ושניהם הם בבחינת בישול קדירה לרבו.

ובפשטות מבואר כאן דרש"י והרמב"ם פליגי בגדר של מצות תרומת הדשן, האם זה עבודה שהיא כעין 'בישול קדירה לרבו', או שזו עבודה שהיא כעין 'מזיגת הכוס לרבו', דהרי כולי עלמא מודים לסברא זו שאין דרך ארץ להשתמש לשניהם באותם בגדים, וצריך ביאור במאי פליגי.

ב

והנה עיין בספר החינוך (מצוה קל"א), מצות הרמת הדשן, וזה לשונו, שיסיר הכהן הדשן בכל יום ויום מעל המזבח, וזהו שנקרא תרומת הדשן, שהיתה נעשית בכל יום, שנאמר **ולבש הכהן מדו בד וגו', והרים את הדשן**, ע"כ.

והנה עיין שם מה שכתב שם מדיני המצוה, שנתבאר דסבירא ליה כדעת הרמב"ם (ודלא כרש"י), וזה לשונו שם, מדיני המצוה, מה שאמרו ז"ל שהרמת הדשן היא עבודה מעבודות הכהונה, ובגדי הכהונה שהיו תורמין בהן הדשן היו פחותין מן הכלים שמשמש בהן שאר עבודות, שנאמר **ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים**, ואף על פי שפסוק זה נאמר בהוצאת הדשן אל מחוץ למחנה, מכל מקום גם בתרומת הדשן, דהיינו כשמסלק אותה מעל המזבח ומורידה לרצפה שאצל המזבח, יש לנו ללמוד גם כן שאין ראוי לעשות אותה מלאכה באותן בגדים שהוא משמש, ונאמר בזה על דרך משל, בגדים שבשל בהן קדירה לרבו אל ימזוג בהן כוס לרבו, ע"כ.

ומבואר שדעת החינוך לגבי תרומת הדשן היא כשיטת הרמב"ם, וצריך בגדים פחותים, והיינו שגדר תרומת הדשן הוא כמו שמבשל קדירה לרבו, וכמו שנתבאר.

והנה עיין עוד שם בחינוך, מה שכתב בשרשי המצוה, וזה לשונו, משרשי מצוה זו, מה שכתבנו למעלה, להגדיל כבוד הבית ולהדרו בכל יכולתינו מן הטעם שאמרנו שם, ונוי הוא למזבח לפנות הדשן ממקום שראוי להדליק בו האש, ועוד שהאש דולק יפה כשאין תחתיו דשן, ע"כ.

ולפי זה יוצא שיש נפקא מינה בין רש"י להרמב"ם בביאור פרשה זו הכתובה כאן, **זאת תורת העלה**, (על איזה עולה קאי), דלפי רש"י יש כאן דין שצריך להרים את הדשן של עולה זו שעולה על מוקדה כל יום וכו'.

מה שאין כן לדעת הרמב"ם יש לומר ש**זאת תורת העלה** בא לומר שיש חיוב להדליק האש של המערכה לצורך העולה, ומכאן דין זה יוצא עוד דינים שצריך שיעשה הכנה לעבודה זו, ולפני זה צריך הכהן שילבש מדו בד וכו', ושירים את הדשן וכו', ובזה יהא מוכן מקום ההדלקה וכן שיוציא את הדשן, והכל כדי שאש המערכה תדלק יפה, ודו"ק.

ד

והנה נראה שיש כאן דעת שלישית בביאור פרשה זו של **זאת תורת העלה**, והיא סברת הרמב"ן, וכמו שיתבאר, דזה לשון הרמב"ן ד"ה **ופשט את בגדיו**, אחר שהביא דברי רש"י כתב, וזה לשונו, אבל יש מרבתינו שם במסכת יומא (כ"ג:), אומר שאין הוצאת הדשן צריכה בגדי כהונה, ויאמר **ולבש בגדים אחרים**, בגדי חול, ופשוטו של מקרא בכך הוא, שיצוה עליו שלא ילכלך בגדי הבד בגדי הקדש בהוצאת הדשן, אבל ילבש בגדי חול, ע"כ.

והנה עיין במשנה למלך תמידין ומוספין (פרק ב' הלכה י'), שהקשה על הרמב"ן, וזה לשונו, ודבריו תמוהים הם בעיני, שיאמר הרב ופשוטו של מקרא בכך הוא, (שאין הוצאת הדשן צריך בגדי כהונה כלל), כיון דתנא קמא דר' אליעזר סבירא ליה דאף הוצאת הדשן בעי בגדי קודש, זאת ועוד, דאף ר' אליעזר (דסבירא ליה דכשר בבעלי מומין), מודה בזה, וכמו שכתבנו, ולא מצאתי בשום מקום מי שיחלוק בזה ויאמר דהוצאת הדשן לא בעיא בגדי כהונה, וכעת דברי הרב צריכין אצלי תלמוד, ע"כ.

והיינו דמקשה על הרמב"ן שאין שום מאן דאמר בגמרא דסבירא ליה שלא בעינן בגדי כהונה להוצאת הדשן, והיינו דעיין יומא (כ"ג:), דפליגי בה תנא קמא ור' אליעזר, דאיתא התם, תנו רבנן **ופשט ולבש בגדים אחרים והוציא את הדשן**, שומעני כדרך יום הכפורים שפושט בגדי קודש ולבש בגדי חול, תלמוד לומר **ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים**, מקיש בגדים שלובש לבגדים שפושט מה להלן בגדי קודש אף כאן בגדי קודש, אם כן מה תלמוד לומר **אחרים** פחותין מהן, רבי אליעזר אומר **אחרים והוציא** לימד על הכהנים בעלי מומין שכשרין

ומבואר שתורת הדשן אינו עבודה בפני עצמה, אלא זה עבודה להדר ולגדל כבוד בית המקדש, וזה על ידי שמכין המזבח שיהא ראוי להדליק עליו אש, וכן שהאש ידליק יפה, והיינו שכשמרים את הדשן בעצם הוא מכין את המזבח בשביל שיהא ראוי לעבודה, וזה ממש כעין בישול קדירה לרבו, שמכין המאכל, גם כאן הוא מכין שהאש ידלק יפה על המזבח, והיינו כשמקריב הקרבן יהא שם אש יפה שעליו יקטיר הקרבן, הרי שכל ההרמה (ובהמשך לו ההוצאה), הוא לצורך עבודה אחרת של עצם ההקרבה, שזה אכילת המזבח, ואם כן שפיר דומה הרמת הדשן למבשל קדירה לרבו, שכמו שהבישול הוא הכנה למזיגת הכוס, כך סילוק הדשן הוא הכנה להקרבת הקרבן על האש.

ונראה שזהו גם דעת הרמב"ם, שכל ההרמה של הדשן הוא כהכנה למקום שידליק בו האש, וכן הוצאת הדשן עיקר מצותו הוא סילוק הדשן מן המזבח (וכמבואר בדבריו שם), הכל הוא כדי שיכין המזבח שיוכל למזוג כוס לרבו שם.

אכן בדעת רש"י נראה דסבירא ליה שתורת הדשן הינה מצוה בפני עצמה, ואינה הכנה למצוה אחרת, רק היא העבודה עצמה, ומשום הכי שפיר נקט דאינו צריך בגדים פחותים לעבודה זו, שעבודה זו הינה עבודה כמו כל שאר העבודות שבמקדש, ובעצם גם עבודה זו נחשבת כמזיגת הכוס, היינו כעבודה שנעשית בפני המלך, אכן הוצאת הדשן אינה כעבודה שנעשית לפני המלך, אלא כהכנה לעבודה אחרת, ומשום הכי שם באמת ראוי הוא ללבוש בגדים פחותים.

ה

ונראה עוד דמה שכתב רש"י **ופשט את בגדיו וכו'**, שאין זה חובה אלא דרך ארץ, ולימדה תורה דרך ארץ שלא ילכלך בגדיו וכו', עיין שם, והיינו כאן דין מסוים שצריך להוציא הדשן בבגדים פחותים, דאין בעצם חיוב להוציא הדשן, ורק כשנתרבה צריך להוציא, ואם כן גם זה שיוציא בבגדים פחותים אין כאן הלכה שחייב, רק קא משמע לן שזה מדרך ארץ, ודו"ק.

מה שאין כן לדעת הרמב"ם שיש חיוב בכל יום לתרום (ולהוציא) את הדשן, יש חיוב ללבוש בגדים פחותים, וזה להראות שעבודה זו שמחויב בה, והינה עבודה של בישול קדירה, (וממילא גם הוצאת הדשן שבא אחריו גם כן).

פרפראות/המשך

ובבחינת לחם, עיין מה שכתב הגר"א במשלי (ט' ה'), על פסוק זה, וזה לשונו, **לכו לחמו בלחמי** הוא תורה שבכתב שהוא לחם כנ"ל, כמו שהלחם הוא מתוקן כל צרכו ואין חסר אלא לאכול, כך התורה כבר מתוקן כל צרכה, ע"כ¹, ולימוד כמו לחם זהו שלימות התורה, וכמו שהובא בתוספות כריתות (י"ד), שדברי תורה עניים במקומם ועשירים במקום אחר, ועיין בגליון הש"ס שם, שציין לירושלמי ראש השנה, דדרשינן מקרא שכתוב **היתה**

1 וע"ע מש"כ אהא דכת' **ולחם עצלות לא תאכל** (משלי ל'), וכן עיין משלי (כ"ד ל').

נקראת אש, שנאמר **הלא כה דברי כאש, מימינו אש דת למו**, אותיות תלמוד, הקרבנות נקראים לחם, **את קרבני לחמי**, והתורה נקראת לחם, **לכו לחמו בלחמי**, כשם שאי אפשר לעולם בלא לחם כך אי אפשר לעולם בלא תורה, ע"כ.

מבואר כאן בבעל הטורים הך מימרא (עיין מנחות ק"י), דכל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה, היינו באופן שלימוד התורה הוא כעין קרבן, וכמו שקרבן עולה על ידי האש כך לימוד התורה יהיה על ידי האש, ובחינת אש התורה הוא כשהלימוד הוא תלמוד, שזה לימוד הגמרא, שרק באופן זה נקראת התורה לחם, וכמו שאמר הכתוב **לכו לחמו בלחמי**.

להוציא הדשן, ע"כ, ומבואר דפליגי אי הוצאת הדשן צריך כהנים, או שכשרה גם על ידי כהנים בעלי מומין, דלר' אליעזר **אחרים** פירוש כהנים אחרים, ולתנא קמא **אחרים** פירושו בגדים אחרים, ואף שר' אליעזר סבירא ליה דאפשר להוציא את הדשן על ידי בעלי מומין, מכל מקום אין כאן שום ראיה שאינו צריך בגדי כהונה, דאפשר שאף בעלי מומין כשמוציאים את הדשן לובשים הם בגדי כהונה, וכן הוא להדיא בתוספות שם (ד"ה י), שאף לר' אליעזר בענין בגדי כהונה להוצאת הדשן, וצריך ביאור.

ולכאורה עוד צריך ביאור מה שכתב הרמב"ן, אחר שהביא יש מרבתינו וכו', כתב וזה לשונו, ויאמר **ולבש בגדים אחרים**, בגדי חול, ע"כ, ולכאורה צריך ביאור דאין כזה מאן דאמר בגמרא, והיינו דאף ר' אליעזר דסבירא ליה שבעלי מומין כשרים להוצאת הדשן, ואם כן אם נאמר דלשיטתיה לא בעינן בגדי כהונה, כמו שכתב הרמב"ן, מכל מקום ר' אליעזר אינו מפרש הא דכתיב **אחרים** שהם בגדי חול, כמו שכתב הרמב"ן, אלא **אחרים** פירושו שכשר על ידי כהנים אחרים, שהם בעלי מומין, וסבירא ליה דפירוש הפסוק הוא **ולבש בגדים, אחרים והוציא**, שאחרים פירושו כהנים אחרים הם כשרים להוציא את הדשן, ואם כן אין שום פסוק לומר שיוציא הדשן בבגדי חול, **שאחרים**, פירושו או (לתנא קמא) פחותים מהם, או (לר' אליעזר) כהנים אחרים, אבל אין פירוש בגמרא **שאחרים** היינו בגדי חול, וצריך עיון.

והנה עיין מה שכתב הרמב"ן בפירוש **ופשט את בגדיו**, דאחר שהביא דברי רש"י, שאין זה חובה אלא דרך ארץ וכו', כתב וזה לשונו, אבל לא ידעתי מנין אמר הרב שאינה חובה, כי נראה שמצוה היא על הכהן שהבגדים שיעשה בהם הקרבנות, גם הרמת הדשן, יהיו בגדים נקים, לא ישמש באותן אשר הוציא הדשן, והמצוה מדרך מוסר העבד לרבו, ולכן יהיו לכהנים הבגדים החמודות לעבודות והפחותים להוצאת הדשן. וכל זה לפי הסברא הזו שכתבה הרב, ע"כ.

ומבואר דסבירא ליה שהך דין של **ופשט את בגדיו** הוא חיוב גמור, ואינו רק רשות כדעת רש"י, וצריך ביאור במה פליגי על רש"י בזה.

ונראה שחולקים במהות הך דין שיש ללבוש בגדים פחותים, האם זה דין בהרמת הדשן, שתרומת הדשן צריך בגדים חשובים, או

שזה דין בהוצאת הדשן, דכשמוציא הדשן ישמש בבגדים פחותים, והנפקא מינה בזה הוא, שאם זה דין בהרמת הדשן, (וסבירא ליה שהרמה זה עבודה, כנזכר), אז זה דין בעצם העבודה, דהיינו שכתוב כאן שצריך לעבודה זו בגדים חשובים, מה שאין כן אם נאמר שזה דין בהוצאה, שהוצאה צריכה בגדים פחותים, הנה מכיון שהוצאת הדשן אינה עבודה כלל, אם כן אין כאן דין מסוים בעבודה, רק דרך ארץ קא משמע לן, ודו"ק.

ונראה דרש"י סבירא ליה שלבישת בגדים פחותים הוה דין בהוצאה, וממילא לבישה זו היא רשות, ורק אם הוא רוצה⁽¹⁾, מה שאין כן לפי הרמב"ן יש לומר דסבירא ליה שיש דין לבישת בגדים חשובים כשמרים את הדשן, וממילא נקט שלבישה זו היא חובה, ודו"ק.

והנה אם ננקוט שמה שכתוב **ופשט את בגדיו** זה דין בתרומת הדשן, אף אם נאמר כהך מאן דאמר שהוצאה כשירה בבעלי מומין, מכל מקום עדיין אין כאן סתירה למה שכתוב בתרומת הדשן **ופשט את בגדיו**, דעדיין צריך שם בגדים חשובים, שזה דין בעבודת תרומת הדשן, וממילא מה שכתוב בקרא על הוצאת הדשן **ולבש בגדים אחרים**, היינו על פי פשוטו לא הנך בגדים דכתיב בתרומת הדשן, והנה מאן דדריש **אחרים** על הבגדים, כתוב שצריך בגדי כהונה פחותים, אבל אידך מאן דאמר דדריש **אחרים** על הכהנים, אין שום דין לבישת בגדים בהוצאה, וממילא שפיר כתוב כאן שיוכל ללבוש אף בגדי חול, ודו"ק⁽²⁾.

ועל פי זה נראה דיש ליישב גם את קושיית המשנה למלך, שמה שכתוב כאן **ולבש** וכו', פירוש שבהוצאה אינו צריך בגדים, היינו שאין צריך בגדי כהונה כלל, שהרי אין דין הוצאה כדין תרומת הדשן, דרק

(1) וכן מדויק בלשון רש"י ביומא (כ"ג:), עיי"ש, ודו"ק.

(2) ונראה שזה מבואר כאן גם בתרגום אונקלוס, דעיין שתירגם ולבש בגדים אחרים, וילבש לבושין אחרין, ובפשוטו משמע שאינו צריך בגדי כהונה להוצאת הדשן, דמש"כ לפני"ז ולבש הכהן מדו בד וכו' והרים את הדשן, כתוב רק שתרומת הדשן צריך בגדי כהונה ולא הוצאת הדשן.

והנה מצינו שאונקלוס תירגם ע"פ ר"א, ע"י מגילה (ג), וא"כ י"ל שס"ל דדרשינן אחרים שאפשר בכהנים אחרים, פי' בע"מ, ומ"מ תירגם פשטיה דקרא לבושים אחרים, והיינו בגדי חול, וכמבואר ברמב"ן כנזכר.

פרפראות/המשך

מה שכתוב כאן **זאת תורת** שנתחדש דיני שיירי קרבן, וזהו שכתוב **זאת תורת** שהם דינים הנוספים על עיקר הדבר, וכן **זאת תורת המצורע**, וכתב כאן פרשת אכילת קדשים, ובעולה זמן הקטרתה, וזהו שאמר **צו את אהרן**, כי הכל על הכהנים שהוא אכילת קדשים, ואגבן נאמר פרשת אכילת שלמים, וכן לחמי תודה וכו' ולכך נאמר כאן פרשת שלמים באחרונה שקדום נאמר פרשת קדשי קדשים הנאכלים לכהנים, אבל בפרשת ויקרא נאמר פרשת הנדבה קודם, ע"כ.

ובביאור דבריו נראה, שבא לבאר אמאי דווקא כאן כתיב, **זאת תורת**, ולא

לעיל בפרשת ויקרא כשהתחיל פרשת הקרבנות, ועל זה כתב דשם קאי על

כאניות סוחר ממרחק תביא לחמה, עיין שם, והיינו כמו שסוחר צריך להביא סחורותיו ממרחק ואז הוה בשלימות, כך הם דברי תורה, כדי שיחשב התורה בשלימות, צריך להביא ממרחק דייקא, ואז נקרא לחמו.

ואופן זה של לימוד תורה כלחם הוה בשלימות כקרבן, ואז עולה באש, וכמו קרבן שנעשית לחמו של מזבח, ונקרא אכילת מזבח שנאכל על ידי האש, כן הוא בדברי תורה על ידי התלמוד נעשית לחמו של מזבח, והוה אש דת למו, וזהו תורת העולה.

זאת תורת העלה, (ו' ב').

הנה עיין מה שכתב הגר"א (ליקוטים מגוף כת"י), **צו את אהרן**, שביאר

כיון שאין כאן מעשה עובר על הלאו אף כשעבר עליו בלא כוונה, ומשום הכי כתב דבעבר ולא בדק לפני הפסח ומצאו שם חמץ עובר בבל יראה וכו', עיין שם.

ומקשה החלקת יואב דכאן מבואר בהיפך דבעצי המערכה כשמתעצלים הכהנים ואינם מבערים אש על המזבח, עוברים בלאו של לא תכבה, אם כן הרי מבואר שלאו של לא תכבה עובר גם כשאינו עושה מעשה, ואם כן היה צריך להיות גם כשמכבה האש בלא כוונה, שגם כן יתחייב, דכשמכבה בלי כוונה הרי אין זה אלא כמו שנכבה מאליו, בלי שום מעשה, והיה צריך להיות חייב, וקשה דאמרו בגמרא (זבחים צ"א): דבאינו מתכוין לכבות האש על המזבח אינו עובר על לא תכבה, עיין שם, הרי אף שיכול לעבור על לאו זה בשב ואל תעשה, מכלל מקום צריך שיכוין שהוא רוצה לעשות העבירה, עיין שם.

אכן נראה שאין כאן קושיא דהנה מה שכתב הרמב"ן שעוברים אם נכבה מאליו, אין זה אלא בכהנים בלבד, והיינו משום שזה דין בעריכת העצים על המזבח, שכשהכהנים עורכים העצים צריכים להוסיף עצים שתוכל האש לבעור כל הלילה, וחלק מן המצוה היא שיערכו עצים שייספיקו כדי לבעור כל הלילה של יכבה האש מעל גבי המזבח, ודבר זה אינו שייך אלא בכהנים, מכיון שרק להם יש מצוה לסדר המערכה, מה שאין כן הך דזבחים איירי בכל אדם אף שאינם כהנים, וכמו שכתב הרמב"ן להדיא, שזה איסור אחר של כיבוי האש שעל המזבח, ואיסור זה שפיר אינו אלא על ידי מעשה, ודו"ק.

וישחט ויקח משה מדמו, (ח' כ"ג).

הנה הטעם על תיבת **וישחט** הינו שלשלת, וכבר ביארנו כמה פעמים, שהטעמים באים להדגיש טעמא דקרא, וצריך ביאור מה בא טעם השלשלת להטעים כאן.

ונראה דהנה בשבעת ימי המילואים הקריבו שלושה קרבנות, פר החטאת, איל לעולה, ואיל המילואים, הנה בשחיטת הפר והאיל לעולה כתיב **וישחט** בלי טעם שלשלת (אתנחתא, רביעי), ורק על איל המילואים יש טעם שלשלת.

ונראה דבפר החטאת ואיל לעולה היה רק נתינת דמים פעם אחת, מה שנתן על המזבח, מה שאין כן באיל המילואים היו שם שלוש נתינות, חדא על אהרן, וחדא על בניו, והשלישי על המזבח, וכמו שכתוב (1) **ויתן על תנוך און אהרן הימנית ועל בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו הימנית**, (2) ויקרב את בני אהרן **ויתן משה מן הדם על תנוך אונם הימנית ועל בהן ידם הימנית ועל בהן רגלם הימנית**, (3) **ויזרק משה את הדם על המזבח סביב**, הרי שהיו כאן שלושה נתינות על אהרן ועל בניו ועל המזבח, ולכאורה יש לומר שכל נתינה ונתינה הוא עבודה בפני עצמה, אם כן היה כאן שלוש עבודות.

והנה בשחיטת הקרבן צריך שיכוין על מה שוחט הקרבן, (עיין זבחים מ"ו), לשם ששה דברים הזבח נזבח וכו', ואם כן כששחט את איל המילואים היה צריך מחשבה על שלוש נתינות אלו.

והשתא מבואר שפיר אמאי יש טעם שלשלת, דטעם שלשלת הוא משולש, וזה בא לרמז דבשחיטה זו היה צריך הדם לשלושה דברים, לנתינה על אהרן, ולנתינה על בניו, ולזריקה על המזבח.

כל ישראל, מה שאין כן כאן איירי על אכילת הכהנים².

ומבואר דשלימות הקרבן נגמר על ידי הכהנים, ודווקא על חלק זה של הכהנים נאמר **זאת תורת**, שכל העוסק בתורת עולה, שדייקא מבחינה זו הוה כאילו הקריב עולה.

ומבואר בזה שמי שעוסק בתורת הקרבנות כאילו הקריב הקרבן, היינו שיכול להיות ככהן המקריב ממש, ודו"ק.

ונראה שמכאן יהיה מקור למה שכתב הרמב"ם בסוף הלכות שמיטה ויובל (פרק י"ג הלכה י"ג), וזה לשונו, ולא שבט לוי בלבד אלא כל איש ואיש מכל באי העולם אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו לדעה את ה' והלך ישר כמו שעשהו האלקים ופרק מעל צארו עול החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם, הרי זה נתקדש קדש קדשים ויהיה ה' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים, ויזכה לו בעולם הזה דבר המספיק לו, כמו שזכה לכהנים ללוים וכו', ע"כ, והיינו כשיש תורה בשלימות, ואז הוה כלחם ועולה כאש, ואז נתקדש קדש קדשים, והוה כשבט לוי, דהיינו הכהן המקריב ומשלים את הקרבן, ודו"ק.

ואש המזבח תוקד בו, (ו' ב').

הנה בפרשה זו הוזכר אש המזבח שלושה פעמים.

ואש המזבח תוקד בו.

והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה.

אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה.

ועיין רש"י ד"ה **והאש על המזבח תוקד בו**, שכתב שריבה כאן יקידות הרבה וכו' ונדרשו על כמה מערכות היו על המזבח, עיין שם, והא דכתיב שני פעמים לא תכבה, פירש (בד"ה **לא תכבה** השני), שמי שמכבה אש המערכה שעובר עליו בשתי לאוין.

אכן עיין ברמב"ן שיש לו דרך אחרת בזה לבאר הנך שלושה פסוקים, שכתב בד"ה **ואש המזבח תוקד בו**, שהנך שלושה פסוקים קאי על שלושה דינים שונים, הפסוק הראשון **ואש המזבח תוקד בו**, יאמר שתוקד אש במזבח כל הלילה כי מצוה ששימו שם ביום עצים הרבה כדי שלא יתאכלו לגמרי ויכבה האש ממנו, והפסוק השני דכתיב **והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה**, הוא מקרא יתר ונדרש שכל המכבה אש המזבח עובר בלא תעשה, (עיין זבחים צ"א); והפסוק השלישי **אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה**, זה מצוה לכהנים בקיום האש, כמו שאמר **ובער עליה הכהן עצים**, וציוה שיזיהרו בזה, ויערכו אש ועצים הרבה, שתוקד האש תמיד כל היום וכל הלילה, והזהיר בלאו שלא תכבה לעולם, והנה אם נתעצלו הכהנים וכבתה האש עברו בלאו וכו', עיין שם.

והנה מה שכתב הרמב"ן שאם כבתה אש המערכה עברו הכהנים בלאו, עיין מה שהקשה החלקת יואב שכאן מבואר דלא כהמקור חיים בהלכות פסח (בפתיחה לסימן תל"א), דעיין שם שכתב שמה שאמרו חז"ל שמי שעבר עבירה בלי כוונה לעשות העבירה שאינו עובר בלאו, כתב המקור חיים שכל זה אינו אלא בדבר שתלוי במעשה, שאם עשה המעשה בלא כוונה אינו עובר, אבל בעבירה שעובר בלי מעשה, וכגון בל יראה ובל ימצא בחמץ,

(2) וע"ע מש"כ בזה בביאור הרש"ר הירש, וע"ע בחי' החת"ס.